

Kinder Torah[®]

Parashas Vayetze

The Straight Book

Hashem looked into the Torah (the blueprint) and created the world. Sefer Bereshis, the beginning of the Torah, is therefore the foundation of the world. The Netziv, in his introduction to Sefer Bereshis relates that our prophets refer to this first book of the Torah as *Sefer HaYashar* (The Straight Book). Why? The book is about our *Avos HaKedoshim* (Holy Forefathers), Avraham, Yitzchak, and Yaakov, and the spiritual paths that they blazed in this world. They are the strong pillars that form the basis of our spiritual world. How did they lay down such a strong foundation that has lasted for almost 4000 years? They were *yashar* (straight). They behaved with impeccable *derech erez* (genuine respect and concern) toward everyone, including those who stood opposed to them. Lavan sought to uproot the entire Jewish nation by destroying Yaakov. Yet, Yaakov treated Lavan with respect, even in anger. There can be no greater spiritual opponents to Avraham Avinu than the people of Sdom. His whole life was kindness and giving, while they were mired in cruelty and taking. Yet, Avraham pleaded with Hashem to save their lives. He was *yashar*.

This is the quality that Avraham, Yitzchak, and Yaakov used to build the world. When we behave with *yashrus*, the world stands. The generation that saw the destruction of the second Beis HaMikdash excelled in their performance of *mitzvos bein-adam-limakom*. However, they were not *yashar*. They mistrusted each other and harbored hatred in their hearts. Hashem has no use for such false *tsaddikim*. Therefore, He destroyed the Beis HaMikdash. It can only be rebuilt (speedily in our days) when this problem is corrected.

Kinderlach . . .

It certainly is good to behave nicely to people. But if I don't, so what? Am I really doing anything wrong? The Netziv explains that derech erez is the foundation of the world. Without genuine concern and respect for people, the world cannot stand. When you treat people properly, you are building up this world. Beautiful majestic mountains, lush forests, deep blue seas, fertile plains and valleys, they are all yours. Be nice. The world stands on it.

What's In It For Me?

"Hi Jake, how are you doing?"

"Hi guys. Just fine. What's up?"

"We're on our way up to the school's library to help move and cover the books. They are going to paint the room and they need lots of help. Do you want to come?"

"Are they paying you anything to help?"

"Well, we never asked. I don't think so."

"Are they giving you free food?"

"We didn't ask about that either. We just wanted to help out."

"Are they at least putting the names of the volunteers on the bulletin board so everyone can see who they are?"

"Guess what. We didn't ask about that either."

"Well, guys have a good time."

"Does that mean that you are not coming?"

"Why should I come? They are not giving you any money, food, or recognition. What's in it for me?"

"What's in it for you, Jake?"

"That's right. What's in it for me?"

"Do you mind if I answer your question with a little story?"

"Sure. I love stories."

"Yaakov Avinu goes to the home of his uncle Lavan to find refuge from Eisav and to look for a wife. He meets Rachel, Lavan's daughter, and the two decide to marry. He asks Lavan for his daughter's hand in marriage, and Lavan replies that he must work for seven years in order to marry Rachel. The time flies by, due to Yaakov's great love for Rachel. As the wedding day approaches, Rachel senses trouble. She knows that her father is a trickster, and may try to give her sister Leah to Yaakov as a bride. She makes up secret signals with Yaakov, so that he can identify her as the true bride. The wedding night arrives, and sure enough, Lavan comes to get Leah. Rachel is on the spot. Should she let Leah go without giving her the secret signals? Then Lavan's devious plot will be exposed. But what about poor Leah? She will be so embarrassed – an unwanted bride. What a humiliation. Of course, she should give her the signals. But what about Rachel? She is finished. She will never marry her beloved Yaakov. She may even marry his cruel brother Eisav. What should she do? What do you say Jake?"

"She should expose the plot. After all, she must worry about herself. She has her future to think about. Why should she give up a husband like Yaakov? What's in it for her?"

"That is one way of looking at it. I'll tell you what's in it for her. She saves Leah from embarrassment. Our sages tell us that it is better to be thrown into a fiery furnace than to embarrass someone. More importantly, she masters the art of self-sacrifice and giving to other people." "That sounds interesting. Can you tell me about it?"

"Jake, there are two ways that we

can relate to people. One is,

"What can I get from them?" The second

way is, "What can I give to them?" The one

who always looks at people the first way

will never be truly happy or fulfilled.

He is always looking to get

something. His wants will never be satisfied, because he

can never have everything.

Additionally, he will dislike people who do not give him what he wants. People will not like him because they know that he only wants to take from them."

"That sounds pretty miserable."

"It is. The giver, on the other hand, is a truly happy person. He is happy with what he has because he is not always looking to get things. He only wants to help people.

By giving to people, he grows to love them. And they grow close to him."

"What a beautiful thought."

"Jake, it is reality. 'What's in it for me' is a good question. Helping others without

pay or recognition is the best thing that you can do for yourself. You get much

more than just a little money, honor, or a free meal. You get true happiness and good relationships with people. That's

what's in it for you."

"Where's the library? I'm on my way to help. Helping others is the best thing for

me."

Kinderlach . . .

Selflessly helping others is the mitzvah of gemilus chasodim. This mitzvah is rewarded both in this world and in the next. It is one of the three pillars upon which the world stands. It is the foundation of the entire Torah and the hallmark of the Jewish people. Help other people. There is a lot in it for you . . . and everyone.

הגדרת לבנר

פרשת ויצא

שלא נותנים לו מה שהוא רוצה. והאנשים לא יאהבו אותו כי הם ידעו שהוא רוצה רק לקחת מהם." "נשמע כמו חיים אומללים למדי."

"אכן כן. האדם הנותן, לעומת זאת, הוא אדם באמת מאושר. הוא שמח בחלקו מכיוון שהוא איננו מחפש כל הזמן לקבל דברים. הוא רק רוצה לעזור לאנשים. ומתוך נתינה לאנשים, הוא לומד לאהוב אותם. והם מתקרבים אליו." "איזו מחשבה יפה."

"יוסי, זו מציאות. מה אני ארוויח מזה? התשובה על כך היא שעזרה לאנשים ללא תמורה וללא הכרה היא הדבר הטוב ביותר שאתה יכול לעשות לעצמך. תקבל כך הרבה יותר מקצת כסף, כבוד או ארוחה בחינם. תקבל אושר אמיתי ויחסים טובים עם בני אדם. זה מה שתרוויח מזה."

"איפה הספרייה? אני בדרך לעזור שם. עכשיו אני באמת מבין מה ארוויח מזה."

מה אני ארוויח מזה?

"שלום יוסי, מה שלומך?" "בסדר גמור. מה שלומכם אתם? ולאן אתם הולכים?" "אנחנו בדרך לספרייה כדי לעזור להזיז את הספרים ולכסות אותם. בית הספר החליט לצבוע את החדר וצריך שם הרבה עזרה. אתה רוצה לבוא?"

"מקבלים על זה כסף?" "האמת היא, שלא שאלנו. לא נראה לי." "נותנים לכם אוכל בחינם?" "גם על זה לא שאלנו. רצינו פשוט לעזור." "אולי הם לפחות ישימו את שמות המתנדבים על לוח המודעות כדי שכולם יוכלו לראות מי עוזר?"

"אתה בוודאי יכול לנחש כבר שלא ביררנו את הנשוא." "טוב, חבר'ה – שתהיה לכם עבודה נעימה." "זאת אומרת שאתה לא מצטרף אלינו?" "מדוע שאבוא אתכם? הרי הם לא נותנים לכם לא כסף, לא אוכל ולא כבוד. מה אני ארוויח מזה?"

"מה תרוויח מזה, יוסי?" "כן נכון – זה מה שאמרת. מה ארוויח מזה?" "אכפת לך אם אענה על שאלתך בסיפור קצר?" "בסדר גמור – אני אוהב סיפורים."

"יעקב אבינו ברח מעשו והלך לביתו של דודו, לבן, בין השאר כדי למצוא אשה. הוא פגש את רחל, בתו של לבן, ושניהם החליטו להינשא. הוא ביקש את רשותו של לבן, ולבן השיב לו כי קודם עליו לעבוד אצלו שבע שנים. שבע השנים עברו מהר, כה רבה היתה אהבתו של יעקב לרחל. יום

החתונה התקרב, ורחל חששה: היא ידעה שאביה הוא רמאי, ושאוּלֵי ינסה לתת ליעקב את לאה אחותה במקומה. לכן, היא קבעה עם יעקב סימנים מוסכמים כדי שיוכל לזהות שכלתו היא אכן היא ולא לאה. ליל הכלולות הגיע, ואכן לבן בא לקחת את לאה. מה תעשה רחל? האם עליה לתת ללאה ללכת בלי לתת לה את הסימנים הסודיים שהסכימה עליהם עם יעקב? תרמיתו של לבן אכן התגלה אם לא תיתן לה את הסימנים. אבל מה עם לאה המסכנה? היא תתבייש כל כך – כלה לא רצויה.

איזו חרפה. כמובן, עליה למסור לה את הסימנים. אך מה עם רחל עצמה? הרי מבחינתה זה הסוף. היא לעולם לא תוכל להינשא ליעקב. ייתכן שאפילו תיאלץ להינשא לאחיו הרשע עשו. מה עליה לעשות? מה אתה אומר, יוסי?"

"עליה לגלות ברבים את התרמית. הרי, עליה לחשוב על עצמה ועל עתידה. מדוע שתוותר על בעל כמו יעקב? מה היא תרוויח מזה שתמסור ללאה את הסימנים?"

"נכון, אפשר לראות כך את הדברים. אבל אני אומר לך מה היא תרוויח מזה: היא תציל את לאה מן הבושה. חז"ל אומרים לנו שעדיף להיזרק לכבשן האש מאשר לבייש את הזולת. ועוד, בכך שתמסור את הסימנים היא תשתלם במידת הוויתור והנתינה לזולת."

"נשמע מעניין. למה אתה מתכוון?" "יש שתי דרכים להתייחס לאנשים, יוסי. הראשונה היא: 'מה אני יכול לקבל מהם?' והשנייה היא 'מה אני יכול לתת להם?' מי שמתייחס לאנשים בדרך הראשונה, לעולם לא יהיה שמח או מרוצה. הוא תמיד יחפש לקבל משהו. הוא לעולם לא יהיה שבע, משום שהוא לא יוכל לקבל הכל. ומלבד זאת, הוא ישנא אנשים

ילדים יקרים...
עזרה לזולת בלי תמורה היא גמילות חסדים. ומצווה זו שכרה הוא גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. היא אחת משלושת הדברים שעליהם עומד העולם. היא היסוד לכל התורה כולה, והיא סימן ההיכר של עם ישראל. עזרו לאנשים אחרים. הרווח יהיה שלכם...
ושל כולם.

ספר הישר

ה' הסתכל בתורה וברא את העולם ספר בראשית, התחלת התורה, הינו, אם כן, יסוד העולם.

הנצי"ב זצ"ל, בהקדמתו לספר בראשית,

אומר שהנביאים קראו לספר זה, ספר

הישר. מדוע? ספר זה מספר על

האבות הקדושים אברהם, יצחק, ויעקב

ועל הדרך הרוחנית שסלל כל אחד מהם

בעולם. הם העמודים האיתנים היוצרים

את הבסיס לעולם הרוחני שלנו. כיצד

הניחו כזה יסוד איתן שמחזיק מעמד

כבר כמעט 4000 שנה? הם היו ישרים.

הם התנהגו בדרך ארץ מושלמת לכל

אחד, גם לאלה שקמו כנגדם. לבן

בקש לעקור ולאבד את כל עם

ישראל על ידי כך שיאבד את

יעקב. אולם יעקב נהג בו בכבוד,

אפילו בעת כעס. אין ניוגוד רוחני גדול יותר לאברהם

אבינו מאשר אנשי סדום. כל חייו של אברהם היו

מבוססים על חסד ונתינה בעוד שהם היו שקועים

באכזריות ובלקידה. ובכל זאת, אברהם התחנן לה' שציל את

חייהם. הוא היה ישר.

זו היתה התכונה בה השתמשו אברהם יצחק ויעקב כדי לבנות את

העולם. כשאנחנו מתנהגים ביושר, העולם מתקיים. הדור שראה

את חורבן בית המקדש השני, הצטיין בקיום מצוות שבין אדם

למקום, אולם הם לא היו ישרים. הם שנאו איש את רעהו בלבבם.

אין לה' צורך בצדיקים לא ישרים כאלו, ומשום כך הוא החריב את

בית המקדש. הוא יבנה (במהרה בימינו) רק כאשר בעיה זו תתוקן.

ילדים יקרים...
חשוב מאד להתנהג יפה לכולם. אבל אם לא אעשה זאת, מה יקרה? האם זה באמת נקרא שאני עושה משהו לא טוב? הנצי"ב זצ"ל מסביר שדרך ארץ הינה הבסיס והיסוד לעולם. ללא כבוד ודאגה אמיתית לזולת, אין העולם יכול להתקיים. כשאתם מתנהגים יפה לאחרים, אתם בונים את העולם. הרים גבוהים ונישאים, יערות ירוקים, אוקיאנוסים כחולים, עמקים ובקעות פוריים, כל אלה – שלכם הם. התנהגו יפה. על זה עומד העולם.